

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות פ.

מסורת הש"ס

(א) הרויות ט., (ב) "ויל צד"ל
מזליס, (ג) קר חלטה מנשה
הרויות ט., (ד) הרויות דף
ה., (ה) פסחים ה. קדושין
ד' צ"מ זה. שבעות י.
וצדס. חולין עת.
כריות כב., (ס) שבת סח:
[הרויות ח.], (ז) הרויות ה.
(ח) שס., (י) ברכות טו:
"ש"כ"ן, (יט) מנחות פ' א:
י' לקמן י. דרף. כב. עריות
פ"ד מנחות, (כ) ברכות לו:
כ"ה יא., (ל) במדבר טו.,
[הרויות ח.], (מ) וירקנא
ד., (נ) במדבר יט.,
(ע) שס., (פ) ויע"ע חס'
יונה פ. א., גליות ק' עין
מהש"ל

תורה אור השלם

1. וְנֹדַעְהָ תְּחִסָּתָא אֲשֶׁר
 תְּחִסָּתָא עֲלֵיהָ הַקִּדְשָׁא
 הַקִּדְשָׁא פֶּן בִּן קִבְרָא
 לְתַסָּתָא וְהִבְיָאוּ אִתּוּ
 לְפָנֵי אֱחָל מַעֲרָה:
 וְיִקְרָא עַד דִּי
 2. וְאִשָּׁה אַל תִּחְסָה לֹא
 תִּחְסָה לַעֲרֹךְ גִּלְזוֹת
 עֲרֹקְתָּה עֲלֵיהֶן בְּחַיָּה:
 וְיִקְרָא יֵה יֵה
 3. אִם אֲחֵלֹן תִּקְשִׁי
 תְּחִסָּתָא אֲשֶׁר אֲשַׁמְתָּ הַעֲמָה
 וְהִקְרִיב לָךְ תְּחִסָּתָא אֲשֶׁר
 4. תִּחְסָה פֶּן בִּן קִבְרָא תִּמְסִי
 לִי לְתַסָּתָא: וְיִקְרָא דִּי
 5. קִשָּׁא נְשִׂיא אֲשֶׁר
 6. וְאִשָּׁה אֲחֵת מִכָּל מִצְוֹת
 7. אֲלֹהֵיךָ וְעוֹשֶׂה לָּךְ לֹא
 תִּעֲשִׂינָה בְּשִׁנְיָה וְעוֹשֶׂה לָּךְ
 וְיִקְרָא דִּי כֹכ
 8. וְאִם נָפֵשׁ מֵתָּ תִּחְסָתָא
 בְּשִׁנְיָה מֵמַעַת הָאֲרֶץ
 9. בְּשִׁנְיָה אֲחֵת מִמְצוֹת 10
 אֲשֶׁר לֹא תִעֲשִׂינָה
 וְיִקְרָא דִּי כֹכ
 11. וְאִם כֹּכ עֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל
 12. יִשְׁגֹּךְ וְנִלְעַם דְּכֹךְ מֵעֵינֵי
 13. הַקִּדְשָׁא וְעוֹשֶׂה אֲחֵת מִכָּל
 14. מִצְוֹת 15 אֲשֶׁר לֹא תִעֲשִׂינָה
 וְיִקְרָא דִּי כֹכ
 16. וְהִיא אִם מֵעֵינֵי הָעֲרֵדָה
 17. בְּשִׁנְיָה תִּלְשָׁנָה וְעוֹשֶׂה לָּךְ
 18. הָעֲרֵדָה פֶּן בִּן קִבְרָא תִּלְעָה
 19. לְרִיחַ יִיחָה לִי 20
 21. וּמִתְחַנֵּה וְנִסְכּוֹ מִבְּשִׁפֹּשׁ
 22. וְשִׁעֲרֵי עֲזוֹבֹת אֲחֵד
 23. לְתַסָּתָא: מִבְּרֵד טו כֹּכ
 24. וְאִם נָפֵשׁ אֲחֵת תִּחְסָתָא
 25. בְּשִׁנְיָה וְהִקְרִיבָה עַד בַּת
 26. שְׁנָתָה לְתַסָּתָא:
 מִבְּרֵד טו כֹּכ
 27. הָאֲדוֹרֵן בְּבֵי יִשְׂרָאֵל
 28. וְלֹכֵךְ הָיָה חֲבוֹלֹת חוֹרָה
 29. אֲחֵד יִיחָה לֵיכָה לֵעֲשֶׂה
 30. בְּשִׁנְיָה: וְהַפֶּשֶׁשׁ אֲשֶׁר
 31. תִּעֲשֶׂה בִּן קִבְרָה מִן
 32. וְאֲדוֹרֵן מִן הָיָה רָחַם מִן
 33. הָיָה מִגְדֹּךְ וְנִכְרַתָּה
 34. הַפֶּשֶׁשׁ הַמִּבְרֵד מִקְרֵב
 35. עֲנֹה: מִבְּרֵד טו כֹּכ

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה תורה וכו'
כתיב בפרשת עזרת
כוכבים: (ב) ד"ה מה
עזרת כוכבים דבר כל"ל
ותיבת על נמחק:

וְלֹא בַעֲבוּדָה כּוֹכְבִּים. אֵין חִיבִין כָּבוֹד לְהֵיבֵא פֶּה לַעֲוֹלָה וְשַׁעֲרֵי
לְחַטָּאת: אֵלֶּה עַל דְּבַר שְׂחִיבִין עַל זְדוּנוֹ כְּרַם וְעַל שְׁגָגָתוֹ הַטָּהֵל.
בְּכַוֵּן יָצִיחַ וְקִטְרוֹר וּסְכוּךְ וְהַשְׁתַּחֲוֹוֶה אֶבֶל מִמַּחֵם וּמִנֶּשֶׁק לֹא וְהָךְ
וְהִדְרָשׁ מַעֲלֵה נִפְקֵא כְּדַמְפָּרָס וְאִזְלִ: וְנֹאמַר לֵהֵן עֲלִים. בְּחֵי"ה שְׁהוּ
מוֹפְתָה לְדַרְשָׁא: לֹא שְׂמַת פֶּה. כְּלוּמַר
לְאִשְׁמֹתָ כְּאִשְׁמַת כָּבוֹד: וְנֹאמַר בַּעֲבוּדָה
כּוֹכְבִּים. קֶרֶן עֲבוּדָה כּוֹכְבִּים
בְּפִרְשֵׁת שֶׁלֹּא לָךְ וְכִי תִשְׁגֹּשׁ: מַעֲיִי
מַעֲיִי. מִפֵּי הָעֵלֶם דְּבַר: וְהֵם נֶפֶשׁ
אֲחֵים. הֵם כְּמִיד בְּפִרְשֵׁת שֶׁלֹּא לָךְ
מַעֲלִין. מִכָּבוֹד וְהֵם: יִלְפִין לָךְ
מִפֵּי הָעֵלֶם: מִטּוֹרֵם אֲחֵם. לַעֲנִין קֶרֶן
כְּמִיד (6) בְּפִרְשֵׁת כּוֹכְבִּים. מִטּוֹרֵם

כל המורה במשמע הוקשה כל המורה
לענין קרבן לעבודת כוכבים: מה
עבודת כוכבים (ב) על דבר שזדונו
כרת ושגגתו חטאת. כדכתיב: והנס
והנפש אשר תעשה ציד רמה ונכרתה^ה
אלמלא כולה פרשתא בדבר שזדונו כרת
ושגגתו חטאת ממשע: אשכחן יחיד
וגשיא ומשיח. בזה היקושא לא משמע
אלא אלא הי דכתיב והנפש ואלו לזדון
במשמע מה יחיד: נפש קראי כתיבי
בפרשת ואם נפש אחת^ט בעבודת
כוכבים: אמר קרא. גבי יחיד וגשיא
ומשיח: ואם נפש. וי"ו מוסיף על
ענין ראשון: וילמד עליון מסתחון.
לזכור מהיחידים: יליף מעיני מעיני.
שאר מלות מעבודת כוכבים:
מקרבנותיהם. עיר הנדחת: יכול נחלק
במקרבנותיהם. חס עצדו גבי עיר
אחמה עבודת כוכבים בשוגג עיר
חלוקים בקרבנם שלל יבא כל אחד
קרבנו שעירה יחיד: ס"ל ו'. אין
חלוקים מתורת יחיד אלא רוב ישראל
ואו כולן כדכתיב ואם מעיני העדה
(המדבר טו) אכל בני עיר אחת יחידים
הם. והורא. היינו העלם דבר
שזהו ד"ד שהעדות כוכבים מותרת
ועשו צבור על פיהם: א"י. אפי' לא
משמעת לה קרבן לחלק נימא כריכס
הני מרובים חילוק בין יחיד וליכא
ההלך אין להם כפרה קמ"ל: אמו
באחריו אביו. שגאיה אחיו מאביו
אחרי כן ומת בלא זרים וגפלה לפני
הני: לייבום: בפלוגתא ד"ס יסודה
ורבנן. כדאמר^י לעיל (ד' ד.) ורבי
היהודה אוסר באנוסת אביו ולר' יהודה
לא משמעת לה אם נופלת לפני בנה
לייבום אלא לרבנן ובאנוסה ולהכי לא
מתא לה דפלוגתא לא קא מיירי: והרי
איסור מזה ואיסור קדושה. לקמן
בפרק מ"ד כו' (ד' ב.) כל שאיסור
איסור ערוה לא חולט ולא מתייבמת
איסור מזה כגון שניות מד"ס
כדמפרש לקמן בפ"ב (כ"א) או איסור
קדושה כגון שגפלה לפניו ממורת או
מתייבמת שהיא בלאו חולטת ולא
מתייבמת חולטת דלא אלים איסור ולא
בלא כרת לאפקושי ייבום לגמרי ולא
מתייבמת דהא אסורה לא. ופליגי ריע
דאמר בפ' החולץ (לקמן ד' מט.) חייבי
לגלויין כחייבי כריתות דקמתי אחיו
ממור כל שאר בשר שהוא בלא יבא
דיש ממור מחייבי לגלויין ולר"ע אלים
לגלויין למיפטרה בלא כלום כערוה גמור:
אם הדרום. כרת ערוה מתייבמת:

בית הלל אינה משנה

מה להלן דבר שחייבין על
נקט לישנא דמתני'
חטאת לא קיס
בעבודת כוכבים אתי

ולא בעבודת כוכבים אלא על דבר שחייבין
על זדונו כרת ושגגתו חטאת ^א ותנן נמי ^ב כל
מצוה שבתורה שחייבין על זדונו כרת ועל
שגגתו חטאת יחיד מביא כשבה או שעירה
נשיא מביא שעיר משיח וב"ד מביאין פר
ובעבודת כוכבים יחיד נשיא ומשיח מביאין
שעירה ^ג צבור מביאים פר ושעיר פר לעולה
ושעיר לחטאת מה"מ ^ד דת"ר ^ה ונודעה
החטאת אשר חטאו עליה רבי אומר נאמר
באן עליה ונאמר להלן ^ו עליה מה להלן דבר
שחייבים על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אף
באן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו
חטאת אשכחן צבור משיח מגלן דכתיב
במשיח ^ז לאשמת העם הרי משיח כצבור
יחיד ונשיא אחיא ^ח מצות ^ט מצות ולא בעבודת
כוכבים אלא על דבר שחייבין על זדונו כרת
ועל שגגתו חטאת צבור בעבודת כוכבים
ילף ^י מעיני ^{יא} מעיני יחיד נשיא ומשיח ^{יב} מואם
נפש אחת אחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח
במשמע ^{יג} וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד
תחתון מן העליון ורבנן האי סברא מנא להו
נפקא להו ^{יד} מדמקרי ליה ר' יהושע לבריה
^{טו} תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה
והנפש אשר תעשה ביד רמה הוקשה כל
התורה כולה לעבודת כוכבים מה עבודת
כוכבים דבר שחייבין על זדונו כרת ועל
שגגתו חטאת אף כל דבר שחייבין על זדונו
כרת ועל שגגתו חטאת אשכחן יחיד ונשיא
ומשיח בין בעבודת כוכבים ובין בשאר מצות
צבור בעבודת כוכבים מגין אומר קרא ואם
נפש וילמד עליון מתחתון אלא צבור בשאר
מצות מגלן ילף מעיני מעיני ורבי האי תורה
אחת מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתניא
^{טז} לפי שמצינו שחלק הכתוב בין יחידים
למרובים יחידים בסקילה לפיכך ממונן פלט
מרובין בסיף לפיכך ממונן אבד יכול נחלוך
בקרבנותיהן תלמוד לומר תורה אחת יהיה
לכם ^{יז} מתקף לה רב חלקיה מהגרונאי טעמא
דכתב רחמנא תורה אחת יהיה לכם הא לאו
הכי ה"א נחלק מאי לייתו לייתו פר צבור
בשאר מצות הוא דמייתו כשבה יחיד בשאר
מצות הוא דמייתי שעיר נשיא בשאר מצות
הוא דמייתי פר לעולה ושעיר לחטאת
צבור בעבודת כוכבים הוא דמייתו ואלא
מאי שעירה יחיד נמי היינו קרבנו איצטריך
ס"ד אמינא הואיל וצבור בהוראה מייתו פר
לעולה ושעיר לחטאת אינהו נמי ניתו איפכא
א"נ ^{יח} צריך ואין לו תקנה קמ"ל א"ל לוי לרבי
מאי איריא דתני ט"ו ליתני ט"ז א"ל ^{יט} כמדומה
לי שאין לו מוח בקדקדו מאי דעתך אמו
אנוסת אביו אמו אנוסת אביו פלוגתא דרבי
יהודה ורבנן היא ובפלוגתא לא קא מיירי
ולא והרי איסור מצוה ואיסור קדושה דפליגי
רבי עקיבא ורבנן וקתני בפרקין קא אמרינן
והא ^כ בית שמאי מתירין את הצרות
לאחין ובית הלל אוסרין ^{כא} בית שמאי במקום
והרי אשת אחיו שלא היה בעולמו
דפליגי

ויונו ברת ושנגתו חמאת. אגז שטיסה
וריות (דף טז.) לדיימי לעיל לשגגתו
באחות אשה אלף מהבא:
מעיני מעיני. לא מנינו למימר אחי
מאות מאות דכל מאות דכתיב בעבודת
כוכבים אינטרין לכדדריש בספרי כל
מאות זו עבודת כוכבים ששקולה כנגד
כל המלות:

וַיֵּלֶם תַּחֲתוֹן מַעֲלִיּוֹ. וְאֵת
מִפּוֹק לִי דַכְתִּי הֵם כֵּרַת
בַּהֲדִיָּא כְּדֹרְשֵׁי רִבּוֹן בְּסֻמּוֹן וִי"ל
דְּלִי הֵוֹא כֵּרַת בְּמִנְכֵּךְ אֵת הַשֵּׁם
דְּהִי כְּתִיב אֵת ה' הוּא מִנְכֵּךְ
וּכְרַתָּה וּכְפ' מִי שֶׁהִיא טִמְאָה (פְּסָקִים
דף 136:) אֵת לִי מִנְכֵּךְ הֵייוֹ
מִנְכֵּךְ אֵת הַשֵּׁם:

וּרְבֵנָן הָאֵי סְבָרָא מִנָּא דְהוּ. וא"ת
 כולה מילתא תיפוק לִי
 מעליה דג"ש ניתנה לידרש לכל מייל
 וי"ל דעליה דכתיב גבי אחות אשה
 וגבי חטאת לא מופנה וההוא דיבוס
 ומופנה ור"ת אומר דאפילו מופנה
 ההוא דאחות אשה כיון דלחטאת דחטאת
 לאו מופנה צבקינן ליה למופנה מלך
 אחד ודרשינן ממופנה משני דלדין
 דלאמרינן בהמפלת (מדה דף כב:
 וס): **מִה עֲבֻדָּת בּוֹבְבִים דְּבַר**
שְׁחִיבִים עַל דְּיוֹבֵנָא בְּרַת. וא"ת ואימא
 מהו עבודת כוכבים שחייבים על
 זונה סקילה וי"ל דלא גמרינן אלף מה
 דכתיב בההוא קרא דלא כתיב הִסֵּם
 אֵלָּא כִּרְת דקסבר מגדף היינו עובד
 עבודת כוכבים וה"ל לרבנן דלא גמרי
 מה עבודת כוכבים שיש בה לאו וכת
 ולא צעו לאו כיון דלא כתיב בההוא
 פֶּרֶשֶׁה מִדַּע דבפרק חמרא דמכות (ד'
 יג: וס) ממעט פסח ומילה משום
 דציעין דומיא דעבודת כוכבים דאמר
 רחמנא לא תעביר והי קום עשה
 ויניחו ולא ממעט להו משום דליה
 בהו לאו כמו בעבודת כוכבים ומיהו
 לרבי דנפקא ליה חטאת מעליה צע
 לאו וכת כמו באחות אשה ואמי
 שפיר דבצנעות (דף יג:) דריש רבי
 דבפורק עול ומפר ברית ומגלה פנים
 אית בהו כרת ולא חשיב להו צהדי
 ששה ושלשים כריתות משום דלא
 אשכחן בהו לאו! (א)

וְרַבְנָן. לֵית לֵהוּ כְרֵת בְּצוּרָה עוֹלָם וּמִפְּרָק ז' בְּרִית וּמִגְלַה פִּימָה אֵלָּא מוֹקְמִי ג' כְּרִיתוֹת בְּצֻד' כּוֹכְבִּים בְּסוּף פֶּרֶק אַרְבַּע מֵימוֹת (מִסְתַּדִּין דְּמִדָּה ע"כ גִּלְיוֹן: מֵאֵי דִּיִּיתָר דִּיִּיתָר פֶּר ב'ו'. קִסְבָּר דִּכְיוּן שְׁחֵלֶקס מִכָּל חֵיבִי מֵימוֹת ז"ד דְּמִמוּנֵן פִּלְט חֲלָקִין לֵהוּ מִכָּל מִתְפַּרְסֵי קוֹשֵׁא דִלְמִו כִּבֵּשׁ אִו אִיל וּאִפִּי אִירָא שׁוֹם מִתְפַּרֵּס דְּמֵימִי מ"מ הוּב לִיה לִאֲתַשְׁשִׁי:

וְהָרִי אִיסוּר מִצּוּה וְאִיסוּר קְדוּשָׁה
דַּפְּלִיגִי ר"ע וּרְבֵנָן. כָּל
דּוֹכְמִי פִשְׁטוֹ לִיּוֹ לְהַשִּׁיב דְּחִיבִי
לְאוּיִן לִרְ"ע דְּלֹמֵר אִין קִידוּשִׁין
תּוֹפְסִין בְּחִיבִי לְאוּיִן לֹאזְ צִי
חִלָּה וְיִצּוֹס מִיִּבְרוּ כֻּמוֹ מִיִּי כְּרִיתוּת
הִכָּא וְצִהָרַל (לְקַמֵּן דָּף ע"ט:) גְּבִי
פְּלוֹעַ דְּכֹא וְכֹרוֹת שִׁפְכָה וְצִפְרָק ד'
מִיתוֹת (פְּסִהֲדִין דָּף ג':) וְתִימָה
לִרְ"י דְּאִמְחֵי לֹא אִמְרִינִן נִמִּי לִרְ"ע
דְּלִימִי עֲשֵׂה וְלִדְחִי לֹא תַעֲשֶׂה:
צֵת

הנדחת בשוגג דאי אפשר לחלוק, קמ"ל, תורה אחת, דמיי

עין משפט
גד מצוה

לד א מיי פ"א מהל'
שגגות הל' א ב ד:
לה ב מיי פ"ד מהלכות
ע"ז הלכה ב:

תוספות ישנים

בְּמֵי תַּחֲלוֹת דְּמַשְׁמַע קִרְבָּן
מְשׁוּמָה לִימִי פֶר צִבּוֹר
שֶׁבָר מְנוֹת לִימִי דְּמִימִי.
וְלִימָה לִימִי כִּבֵּשׁ אִי.
וְלִימָה לִימִי חֲבִירִי וְלִימָה
לִנְגִי לְבָדוֹת מְדַעְתִּי קִרְבָּן
דְּשֵׁה. וְלִימָה אִיכָּה לִנְגִי
לְהַרְצֵל כְּדֻקָּאֵר לִימִי פֶר
יִרְיָה לִנְפֶקֶר מֵאִי תַּחֲלוֹת
אִי לִימִי חֲבִירִי וְלִימָה
מִמְקוֹם אַחֵר אִין זֶה תַּחֲלוֹת
אִי מִימִי חֲבִירִי לִימִי
כְּשׁוֹם מְדַעְתִּי אִין לִנְגִי לְבָדוֹת
מְדַעְתִּי וְלִימָה:

מוסף רש"י

[illegible]